

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Præsupposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS II.

An motus concupiscentiæ sint culpabiles independentes à voluntatis influxu?

SUMMARI A.

1. Aperitur status questionis.
2. Quid veniat nomine sensualitatis?
3. Triplex diversitas in motibus concupiscentiæ.
4. Motus prævenientes rationem non esse mortale peccatum definitum in Trident.
5. Probatnr auctoritate S. Script. & SS. PP.
6. Ratio à priori.
7. Ratio ab absurdis.
8. Auctoritates objecta
9. Exponuntur.
10. Opposita rationes
11. Solvuntur.
12. Motus concupiscentiæ independentes à voluntatis influxu non sunt venialia.
13. Probatnr ratione & auctoritate D. Th.
14. Ratio ulterior à libertate contrarietatis.
15. Responsio Adversar. impugnatur.
16. Replica depellitur.
17. Auctoritas D. Th. objecta exponitur.
18. Argumenta à ratione
19. Retorquentur:
20. Et solvuntur.
21. In quo consistat imperfecta libertas appetitibus sensitivis.
22. Sensualitas tantum potest esse subjectum peccati venialis.
23. Cur non etiam mortalis peccati?

§. I.

Præsupposita.

1. Cùm ex præcedenti articulo constet, etiam appetitum sensitivum esse subjectum peccati secundum malitiam, quaeritur, utrum in hoc appetitu possit esse peccatum, & an per motum appetitus sensitivi homo peccare possit vel mortaliter, vel venialiter absque actuali vel virtuali voluntatis influxu? Ubi primò hæreticorum nostri temporis error est, quòd motus concupiscentiæ, quos etiam inviti patimur; imò ipse fomes, seu concupiscentia habitualis etiam in baptizatis sint peccata mortalia. Secundò Cajetani, & Gonetii opinio est, motus concupiscentiæ ut prævenientes omnem actualem voluntatis motionem saltem esse peccata venialia, dummodo accedat aliqua advertentia rationis. Pro responsione
2. Notandum est primò. Appetitum sensitivum, quem hîc a 3. etiam sensualitatem S. D. appellat, esse vim appetitivam naturæ sensitivæ. Unde nomine sensualitatis & concupiscentiæ non tantum intelliguntur motus libidinosi carnis, sed alii quoque motus iræ, timoris, qui ab appetitu sive concupiscibili, sive irascibili trahunt originem.
3. Notandum secundò. Istos concupiscentiæ motus esse in triplici differentia: nam aliqui dicuntur primò primi, qui omnem præveniant advertentiam rationis, ideoque vitari non possunt. Alii dicuntur secundò primi, quorum quidem

inordinationem ratio aliquid adverteat, ideoque simpliciter potest contradicere, non advertentiam eisdem cum plena deliberatione consentit, vel propter vehementiam passionis, vel distractionem aliquam, &c. Tertio sunt motus prævenientes, quorum malitiam ratio plenè advertit, et illis consentit. His positis sit

§. II.

Assertio Catholica.

CONCLUSIO prima. Neque fomes concupiscentiæ, h. e. habitualis inclinatio appetitus sensitivi in motus inordinatos, neque ipsi motus concupiscentiæ, qui vel rationem præveniant, vel qui inviti patimur, sunt peccata mortalia.

Est de fide, definitum in Trident. sess. 5. can. 5. in verbis: *Manere autem in baptizato concupiscentiam, vel fomitem, hac S. Synodus faceret, & sentit, que cùm ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed viriliter per Christi gratiam repugnantibus, non valet.* Ubi licet Trident. loquatur de baptizatis, qui de his negotiis erat cum hæreticis, tamen ob rationem subiungendam identitatem eadem doctrina extendenda est etiam ad infideles, & quoscunque homines.

Probatnr primò auctoritate S. Script. & PP. Nam Matth. 15. & Marci 7. dicitur, quòd illa sola coinquinant hominem, que exiunt ex corde, h. e. voluntate, ac proinde quòd voluntarium non est, ut sunt prædicti motus, in peccatum imputari non potest. Apost. Rom. 8. *Nihil est damnationis est iis, qui sunt in Christo JESU, qui non secundum carnem ambulant, h. e. non consentiunt tentationibus carnis.* Item: *Si spiritus facta carnis mortificaveritis, [h. e. resistitis non consentientes] vivereis.* 1. Cor. 10. dicit Apost. *nos non tentari supra id quòd possumus: sed tentationes & motus carnales, quos demon nobis inficit, aut invitis excitare potest, absque voluntatis consensu nobisque invitis essent peccata non est in hominis potestate, semper impedire, ejusmodi motus exurgant: ergo. Celebre quoque est illud D. August. l. 1. retrad. c. 13. in latium tentatorum, maxime serupulosorum dicens: *Peccatum ad eò voluntarium malum est, si nullo modo sit peccatum, si non sit voluntarium.* Et l. de duab. anim. dicit, *non nisi voluntate peccatur.* Ex quibus etiam*

Probatnr secundò a ratione. Nihil potest esse peccatum, quòd non est voluntarium; quia, si non sit voluntarium, non est liberum, non mortale; nec proinde cadit sub præcepto, neque est pax meriti vel demeriti: sed prædicti motus & fomes concupiscentiæ nobis non sunt voluntarii, imò sæpenuerò involuntarii: ergo peccata esse non possunt.

Probatnr tertio ab absurdis. Nam sequitur